

WYNIKI BADANIA SONDAŻOWEGO DOTYCZĄCEGO ZNAJOMOŚCI CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WŚRÓD BIBLIOTEKARZY

Opracowanie: Aldona Zawałkiewicz

Współpraca: dr Barbara Budyńska

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich realizowało w maju 2023 roku badanie sondażowe dotyczące znajomości Celów Zrównoważonego Rozwoju (CZR) Agenda 2030 przez bibliotekarzy wszystkich typów bibliotek. Wyniki badania miały posłużyć Stowarzyszeniu do wytyczenia obszarów realizacji CZR we współpracy z bibliotekami.

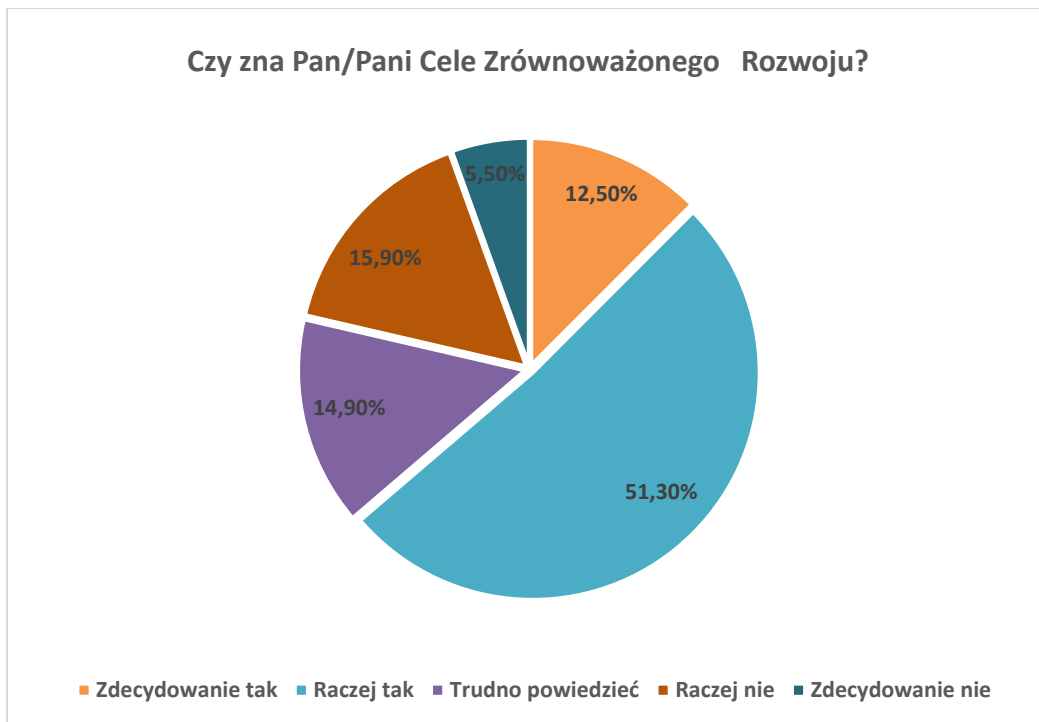
W badaniu sondażowym realizowanym za pomocą ankiety elektronicznej opublikowanej na portalu SBP oraz rozesłanej do struktur, wzięło udział 578 respondentów. 66,7% badanych (386 osób) to przedstawiciele bibliotek publicznych, 15,7% (90) szkolnych, 11,8% (68) naukowych i 2,4% (14) pedagogicznych. 3,4% (20) respondentów to przedstawiciele innych bibliotek.

Respondenci odpowiadali na następujące pytania:

1. Czy zna Pani/Pan cele zrównoważonego rozwoju?
2. Agenda 2030 zawiera 17 celów. Które Pani/Pana zdaniem mogą być ważne dla bibliotek?
3. Czy w strategii Pani/Pana miejscowości znajdują się zapisy celów zrównoważonego rozwoju?
4. Czy Pani/Pana zdaniem cele zrównoważonego rozwoju powinny być zapisane w strategicznym planowaniu rozwoju biblioteki?
5. W jakie obszary działania biblioteki mogłyby zostać włączone cele rozwoju?
6. Jakie wsparcie będzie potrzebne bibliotekarzowi, aby mógł rozpocząć albo rozwijać działania na rzecz celów rozwoju?
7. Jest Pani/Pan pracownikiem biblioteki:
8. Dodatkowe uwagi i sugestie

Analiza zebranych odpowiedzi:

Wykres nr 1: Znajomość Celów Zrównoważonego Rozwoju

Na pytanie pierwsze dotyczące znajomości CZR odpowiedziało 578 respondentów.

Liczba i procent odpowiedzi:

Zdecydowanie tak: 72 (12,5%)

Raczej tak: 300 (51,3%)

Trudno powiedzieć: 87 (14,9%)

Raczej nie: 93 (15,9%)

Zdecydowanie nie: 32 (5,5%)

Tabela nr 1: Liczba odpowiedzi wg typu biblioteki

Biblioteka	Czy zna Pani/Pan cele zrównoważonego rozwoju?					
	Zdecydowanie nie	Raczej nie	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Zdecydowanie tak	Suma całkowita
inna	1	1	10	4	4	20
naukowa	2	1	50	6	9	68
pedagogiczna	0	1	9	2	2	14
publiczna	20	67	198	59	42	386
szkolna	9	21	31	15	14	90
Suma całkowita	32	91	298	86	71	578

Tabela nr 2: Procent odpowiedzi wg typu biblioteki

Biblioteka	Czy zna Pani/Pan cele zrównoważonego rozwoju?					
	Zdecydowanie nie	Raczej nie	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Zdecydowanie tak	Suma całkowita
inna	5,00%	5,00%	50,00%	20,00%	20,00%	100,00%
naukowa	2,94%	1,47%	73,53%	8,82%	13,24%	100,00%
pedagogiczna	0,00%	7,14%	64,29%	14,29%	14,29%	100,00%
publiczna	5,18%	17,36%	51,30%	15,28%	10,88%	100,00%
szkolna	10,00%	23,33%	34,44%	16,67%	15,56%	100,00%
Suma całkowita	5,54%	15,74%	51,56%	14,88%	12,28%	100,00%

- Biblioteki publiczne (**66,65 %** - największa grupa respondentów): 10,88% respondentów z tej grupy zna, a 51,30% raczej zna CZR, 15,28% miało problem z określeniem znajomości celów a 5,18% odpowiedziało, że ich nie zna.
- Biblioteki pedagogiczne (najmniej liczna grupa – **2,4%**): 64,29% respondentów raczej zna, a 14,28% respondentów zdecydowanie zna CZR. Odpowiedzi trudno powiedzieć udzieliło 14,29% respondentów. 7,14 % odpowiedziało, że raczej nie zna celów. Żaden z respondentów z tej grupy nie stwierdził, że zdecydowanie nie zna CZR.
- Biblioteki szkolne (**16%** respondentów): 34,44% respondentów raczej zna cele CZR, a 15,56% respondentów zdecydowanie zna cele CZR. 16,67% respondentów udzieliło odpowiedzi trudno powiedzieć, 10,00% respondentów zdecydowanie nie zna celów CZR.
- Biblioteki naukowe (**12%** respondentów): 13,24% respondentów z bibliotek naukowych zna, a 73,53% raczej zna CZR. 8,82% nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Nie zna CZR 2,94% ankietowanych z bibliotek naukowych.
- Inne biblioteki: (**3%** respondentów): 50,00% respondentów raczej zna, a 20,00% zdecydowanie zna cele CZR. 20,00% respondentów wybrało odpowiedź trudno powiedzieć. 5,00% respondentów zdecydowanie nie zna CZR.

Podsumowując odpowiedzi na pytanie znajomość celów zrównoważonego rozwoju, można stwierdzić, że wyniki wskazują na zróżnicowany poziom wiedzy wśród bibliotekarzy z poszczególnych typów bibliotek biorących udział w badaniu. Bibliotekarze z bibliotek naukowych i pedagogicznych wydają się mieć największe rozeznanie celów, podczas gdy respondenci z bibliotek szkolnych i publicznych deklarują mniejszą wiedzę na ten temat. W kategorii biblioteki "inne" odpowiedzi są bardziej zróżnicowane. Należy też podkreślić, że istnieje grupa respondentów, która ma trudności z oceną swojej znajomości celów, w związku z czym nie jest w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

W kolejnym pytaniu respondenci odpowiadali, które z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju mogą być ważne dla bibliotek.

Poniżej lista celów rozwoju zgodnie z procentowym udziałem wskazań odpowiedzi na pytanie (od największej do najmniejszej wartości procentowej)

1. Cel 4: **Wysokiej** jakości edukacja – 82,9%
2. Cel 16: **Pokojowe** i inkluzywne społeczeństwa, silne i odpowiedzialne instytucje – 55,5%
3. Cel 11: **Bezpieczne** miasta i osiedla – 43,5%
4. Cel 5: **Równość** płci i wzmocnić prawa wszystkich kobiet i dziewcząt – 38%
5. Cel 9: **Stabilna** infrastruktura, odporna, zrównoważona i wysokiej jakości – 33,2%
6. Cel 13: **Pilne** działania zwalczające zmiany klimatu i ich skutki – 32,5%
7. Cel 3: **Zapewnienie** wszystkim ludziom zdrowego życia i poprawę ich dobrostanu w każdym wieku – 31,3%
8. Cel 17: **Ożywienie** globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju – 26%
9. Cel 10: **Zmniejszenie** nierówności w ramach i między krajami – 29,3%
10. Cel 12: **Zapewnienie** wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji – 22,3%
11. Cel 8: **Inkluzywny** wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godziwa praca dla wszystkich – 21,4%
12. Cel 7: **Zapewnienie** wszystkim dostępu do taniej, niezawodnej, trwałej i nowoczesnej energii - 18,2%
13. Cel 1: **Wyeliminowanie** ubóstwa we wszystkich jego formach na całym świecie – 17,3%
14. Cel 6: **Zapewnienie** wszystkim dostępu do wody pitnej i odpowiedniej kanalizacji oraz zapewnienie równego dostępu do usług higienicznych – 17,8%
15. Cel 14: **Ochrona** oceanów, mórz i zasobów morskich w celu zrównoważonego rozwoju – 17,8%
16. Cel 15: **Ochrona** zrównoważonych ekosystemów lądowych, promowanie zrównoważonego korzystania z ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, zatrzymywanie i odwracanie degradacji gleb oraz zatrzymanie utraty różnorodności biologicznej – 15,4%
17. Cel 2: **Koniec** z głodem, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego oraz poprawa odżywiania się i promowanie zrównoważonej rolnictwa – 13,7%

Według procentowej liczby wskazań przez respondentów cele można podzielić według ważności na trzy grupy:

Grupa 1 – Cele bardzo ważne (procenty wskaźników powyżej 30%):

Cel 4: Wysokiej jakości edukacja – 82,9%

Cel 16: Pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, silne i odpowiedzialne instytucje – 55,5%

Cel 11: Bezpieczne miasta i osiedla – 43,5%

Cel 5: Równość płci i wzmocnienie prawa wszystkich kobiet i dziewcząt – 38%

Cel 9: Stabilna infrastruktura, odporna, zrównoważona i wysokiej jakości – 33,2%

Cel 13: Pilne działania zwalczające zmiany klimatu i ich skutki – 32,5%

Cel 3: Zapewnienie wszystkim ludziom zdrowego życia i poprawę ich dobrostanu w każdym wieku – 31,3%

Grupa 2 – Cele ważne (procenty wskaźników między 20% a 30%):

Cel 17: Ożywienie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju – 26%

Cel 10: Zmniejszenie nierówności w ramach i między krajami – 29,3%

Cel 12: Zapewnienie wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji – 22,3%

Cel 8: Inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godziwa praca dla wszystkich – 21,4%

Grupa 3 - Cele mniej ważne (procenty wskaźników poniżej 20%):

Cel 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do taniej, niezawodnej, trwałej i nowoczesnej energii – 18,2%

Cel 1: Wyeliminowanie ubóstwa we wszystkich jego formach na całym świecie – 17,3%

Cel 6: Zapewnienie wszystkim dostępu do wody pitnej i odpowiedniej kanalizacji oraz zapewnienie równego dostępu do usług higienicznych – 17,8%

Cel 14: Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich w celu zrównoważonego rozwoju – 17,8%

Cel 15: Ochrona zrównoważonych ekosystemów lądowych, promowanie zrównoważonego korzystania z ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustynnienia, zatrzymywanie i odwracanie degradacji gleb oraz zatrzymanie utraty różnorodności biologicznej – 15,4%

Cel 2: Koniec z głodem, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego oraz poprawa odżywiania się i promowanie zrównoważonej rolnictwa – 13,7%

Edukacja (Cel 4) i budowa pokojowych społeczeństw (Cel 16) są zdecydowanie celami, które zostały wskazane jako "bardzo ważne" przez badanych. Bezpieczne miasta (Cel 11), równość płci (Cel 5) oraz stabilna infrastruktura (Cel 9) również cieszą się dużym znaczeniem i poparciem, znajdując się w grupie "bardzo ważne".

Cele z grupy "ważne", w tym partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju (Cel 17), redukcja nierówności (Cel 10), wzorce zrównoważonej konsumpcji (Cel 12) oraz inkluzywny wzrost gospodarczy (Cel 8) mają mniej wskazań, ale nadal są istotne dla respondentów.

Cele z grupy "mniej ważne" zdobyły najniższe odsetki wskazań, ale nie oznacza to, że są całkowicie bez znaczenia dla respondentów. Wciąż są to cele ważne dla zrównoważonego rozwoju, ale mogą wymagać większej uwagi i świadomości ze strony społeczeństwa.

Warto zauważyć, że cele o wysokim znaczeniu dotyczą edukacji, pokoju, społecznej stabilizacji, bezpiecznych miast, równości płci, infrastruktury i działań klimatycznych, co odzwierciedla globalne wyzwania, przed którymi stoi współczesny świat. Cele uznane za bardzo ważne i ważne odzwierciedlają potrzeby i oczekiwania społeczeństw rozwiniętych, kulturowo zbliżonych do poziomu życia i oczekiwań naszego społeczeństwa. Cele, które nie nawiązują bezpośrednio do problemów naszego codziennego życia, np. walka z głodem, zapewnienie dostępu do wody pitnej uznane zostały za ważne, z punktu widzenia prawa do życia i ochrony istnień ludzkich, dbałości o dostęp do podstawowych warunków egzystencji.

W następnym pytaniu sprawdzono wiedzę respondentów na temat zapisów dotyczących Celów Zrównoważonego Rozwoju w strategii ich miejscowości.

Tabela 3: Liczba odpowiedzi dotyczących znajomości strategii miejscowości, w kontekście zapinanych w niej celów zrównoważonego rozwoju

Biblioteka	Nie	Nie wiem	Tak	Suma całkowita
inne	0	11	9	20
naukowa	4	45	19	68
pedagogiczna	0	9	5	14
publiczna	26	283	77	386
szkolna	0	69	21	90
Suma całkowita	30	417	131	578

Tabela 4: Procent odpowiedzi dotyczących znajomości strategii miejscowości, w kontekście zapinanych w niej celów zrównoważonego rozwoju

Biblioteka	Nie	Nie wiem	Tak	Suma całkowita
inna	0,00%	55,00%	45,00%	100,00%
naukowa	5,88%	66,18%	27,94%	100,00%
pedagogiczna	0,00%	64,29%	35,71%	100,00%
publiczna	6,74%	73,32%	19,95%	100,00%
szkolna	0,00%	76,67%	23,33%	100,00%
Suma całkowita	5,19%	72,15%	22,66%	100,00%

Odpowiedzi wg typu biblioteki:

1. Biblioteki inne:

- Nie: 00,00%
- Nie wiem: 55,00%
- Tak: 45,00%

Ankietowani z bibliotek innych wskazują największy odsetek pozytywnych odpowiedzi (tak), co może sugerować, że są bardziej świadomi i zaangażowani w kwestie zrównoważonego rozwoju niż przedstawiciele pozostałych typów bibliotek i znają zapisy w strategiach.

2. Biblioteki naukowe:

- Nie: 5,88%
- Nie wiem: 66,18%
- Tak: 27,94%

Biblioteki naukowe mają niski odsetek odpowiedzi pozytywnych (tak) i wysoki odsetek odpowiedzi, które wskazują na brak wiedzy co do obecności celów zrównoważonego rozwoju w strategiach miejscowości. Mają też pewną wiedzę na temat braku zapisów w strategiach.

3. Biblioteki pedagogiczne:

- Nie: 00,00%
- Nie wiem: 64,29%
- Tak: 35,71%:

Biblioteki pedagogiczne wykazują umiarkowany odsetek odpowiedzi pozytywnych (tak), jednak większość respondentów nie wie, czy cele zrównoważonego rozwoju są uwzględnione w strategiach ich miejscowości.

4. Biblioteki publiczne:

- Nie: 6,74%
- Nie wiem: 73,32%
- Tak: 19,95%

Biblioteki publiczne wykazują najniższy odsetek odpowiedzi pozytywnych (tak) i wysoki odsetek odpowiedzi nie wiem. Mają jednak pewną wiedzę na temat braku zapisów celów w strategiach miejscowości.

5. Biblioteki szkolne:

- Nie: 0,00%
- Nie wiem: 76,67%
- Tak: 23,33%

Biblioteki szkolne wykazują umiarkowany odsetek odpowiedzi pozytywnych (tak), ale zdecydowana większość respondentów nie wie, czy cele zrównoważonego rozwoju są uwzględnione w strategiach miejscowości.

Istnieje zatem potrzeba zwiększenia świadomości i dostępu do informacji na temat obecności celów zrównoważonego rozwoju w strategiach miejscowości.

Respondenci wypowiedzieli się także na pytanie dotyczące tego, czy ich zdaniem Cele Zrównoważonego Rozwoju powinny zostać wpisane w dokumenty dotyczące planowania strategicznego bibliotek.

Tabela nr 5: Liczba odpowiedzi dotyczących wymogu zapisów Celów Zrównoważonego Rozwoju w strategicznych dokumentach bibliotek.

Biblioteka	Nie	Nie mam zdania	Tak	Suma całkowita
inna	0	10	10	20
naukowa	5	20	43	68
pedagogiczna	1	3	10	14
publiczna	24	172	190	386
szkolna	4	46	40	90
Suma całkowita	34	251	293	578

Tabela 6: Procent odpowiedzi dotyczących wymogu zapisów Celów Zrównoważonego Rozwoju w strategicznych dokumentach bibliotek.

Biblioteka	Nie	Nie mam zdania	Tak	Suma całkowita
inna	0,00%	50,00%	50,00%	100,00%
naukowa	7,35%	29,41%	63,24%	100,00%
pedagogiczna	7,14%	21,43%	71,43%	100,00%
publiczna	6,22%	44,56%	49,22%	100,00%
szkolna	4,44%	51,11%	44,44%	100,00%
Suma całkowita	5,88%	43,43%	50,69%	100,00%

Większość respondentów z różnych typów bibliotek wyraża zdanie, że cele zrównoważonego rozwoju powinny być zapisane w strategicznym planowaniu rozwoju biblioteki. Twierdzi tak 71,4% respondentów z bibliotek pedagogicznych, 63,24% z bibliotek naukowych, 50% z innych bibliotek, 49,22% z bibliotek publicznych i 44,44% respondentów z bibliotek szkolnych.

Na pytanie dotyczące tego, w jakie obszary działania biblioteki mogłyby zostać włączone cele rozwoju odpowiedziało 578 respondentów (100%).

Wskazania były następujące:

- **Organizacja wykładów z ekspertami:**

73,8% respondentów wskazało na tę odpowiedź. Oznacza to, że większość badanych uważa, że biblioteka może aktywnie współpracować z ekspertami w różnych dziedzinach, aby promować cele rozwoju i zwiększyć świadomość społeczności lokalnej.

- **Prowadzenie przez bibliotekarzy warsztatów np. ekologicznych, społecznych:**

65,1% respondentów wskazało na ten obszar. Oznacza to, że bibliotekarze mogą pełnić rolę edukatorów i prowadzić warsztaty związane z kwestiami ekologicznymi, społecznymi i zrównoważonym rozwojem. Świadczy to o potrzebie ich szkolenia i systematycznego przygotowywania do roli edukatorów.

- **Realizacja wspólnych projektów bibliotekarzy z mieszkańcami:**

63,7% respondentów wskazało na tę możliwość. Sugeruje to, że biblioteki mogą angażować mieszkańców we wspólne projekty, które promują cele rozwoju i tworzą pozytywne zmiany w społeczności lokalnej.

- **Proekologiczne rozwiązania w budynku biblioteki i pracy bibliotekarza:**

62,2% respondentów wskazało na ten obszar. Oznacza to, że biblioteki mogą wdrażać ekologiczne rozwiązania zarówno w swojej infrastrukturze, jak i w sposobie działania, co przyczyni się do realizacji celów rozwoju związanych z ochroną środowiska.

- **Zamieszczenie zapisów o realizacji celów w strategii biblioteki, rozwoju miasta:**

34,1% respondentów wskazało na tę możliwość. Świadczy to, że część badanych uważa, że celom rozwoju powinny być dedykowane konkretne zapisy w strategii biblioteki oraz strategii rozwoju miasta, co pozwala na większe zaangażowanie w ich realizację i współpracę.

- **Przedstawianie działań bibliotek językiem celów rozwoju (publikacje, ulotki, foldery o bibliotece):**

38,5% respondentów wskazało na ten obszar. Oznacza to, że biblioteki mogą aktywnie komunikować swoje działania związane z rozwojem społecznym, ekologicznym i ekonomicznym, aby zwiększyć świadomość społeczności lokalnej w tych kwestiach.

- **Zamieszczanie ikon/symboli celów rozwoju na materiałach promocyjnych, np. plakaty, strona internetowa:**

39,6% respondentów wskazało na tę możliwość. Sugeruje to, że biblioteki mogą wykorzystać ikony celów rozwoju jako element identyfikacyjny swoich działań i promować je na różnych materiałach promocyjnych, co zwiększa świadomość i identyfikację społeczności z tymi celami.

Bibliotekarzy zapytano również, jakie wsparcie będzie im potrzebne, aby mogli rozpocząć albo rozwijać działania na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Poniżej procent wskazań odpowiedzi na to pytanie:

Materiały informacyjne do wykorzystania w bibliotece, np. ulotki, plakaty, broszury: 75%

Webinaria i szkolenia dla bibliotekarzy: 81,8%

Przykłady dobrych praktyk: 75,9%

Artykuły w prasie fachowej: 33,9%

Obchody Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju: 27,1%

Inne:

Kategoryzacja odpowiedzi:

- **Współpraca z miejscowymi organami prowadzącymi:**

Respondenci wskazują na potrzebę współpracy bibliotek z lokalnymi organami i samorządami. Takie partnerstwa mogą wspierać realizację celów zrównoważonego rozwoju oraz wspomagać finansowanie działań bibliotek.

- **Dodatkowe środki finansowe przeznaczone na realizację różnych zadań:**

Wielokrotnie podkreślane jest zapotrzebowanie na dodatkowe środki finansowe, które pozwolą na prowadzenie różnorodnych działań i projektów, w tym związanych z celami rozwoju.

- **Wkład finansowy i osobowy:**

Badani zwracają uwagę na potrzebę zaangażowania zarówno środków finansowych, jak i osób pracujących w bibliotece. Wsparcie zarówno finansowe, jak i ludzkie są kluczowe dla efektywnego wdrażania działań zgodnych z celami rozwoju.

- **Rozpowszechnienie idei nauki obywatelskiej:**

Respondenci podkreślają potrzebę propagowania idei nauki obywatelskiej w działaniach biblioteki. Działania te mogą obejmować edukację mieszkańców, wspieranie angażowania się społeczności lokalnej w inicjatywy związane z zrównoważonym rozwojem.

Respondenci mieli możliwość swobodnego wypowiedzenia swoich opinii i sądów. Wyrazili je tylko niektórzy, poniżej zestawienie odpowiedzi podzielonych na kategorie:

1. Edukacja i świadomość:

Potrzeba edukacji dzieci i młodzieży na temat zrównoważonego rozwoju, poczynając od przedszkola. Dotychczas brak takiej edukacji, stąd potrzeba konkretnych przykładów i praktycznych działań, zamiast ogólników i teorii.

2. Finansowanie i braki infrastrukturalne:

Potrzeba większych nakładów finansowych na realizację celów zrównoważonego rozwoju w bibliotekach. Respondenci zwracają też uwagę na braki w dotacjach na zakup zbiorów bibliotecznych, infrastrukturę i braki kadrowe.

3. Zrozumiałość i praktyczność działań:

Respondenci sugerują większą praktyczność działań związanych z zrównoważonym rozwojem, unikanie haseł i teorii oraz skupienie się na konkretnych działaniach, które są zrozumiałe dla społeczności lokalnej.

4. Wsparcie i sieci społecznościowe:

Respondenci wskazują na potrzebę wsparcia finansowego, ale również na potrzebę tworzenia grup w mediach społecznościowych, gdzie bibliotekarze mogliby się wspierać w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju.

5. Rola bibliotek:

Podkreślanie roli bibliotek w promowaniu celów zrównoważonego rozwoju poprzez edukację, promowanie i podnoszenie świadomości w tym zakresie.

6. Uwagi dotyczące celów i strategii rozwoju:

Respondenci zwracają uwagę na potrzebę posiadania planów rozwoju w bibliotekach oraz kontekst, w jakim cele zrównoważonego rozwoju są rozumiane i wdrażane.

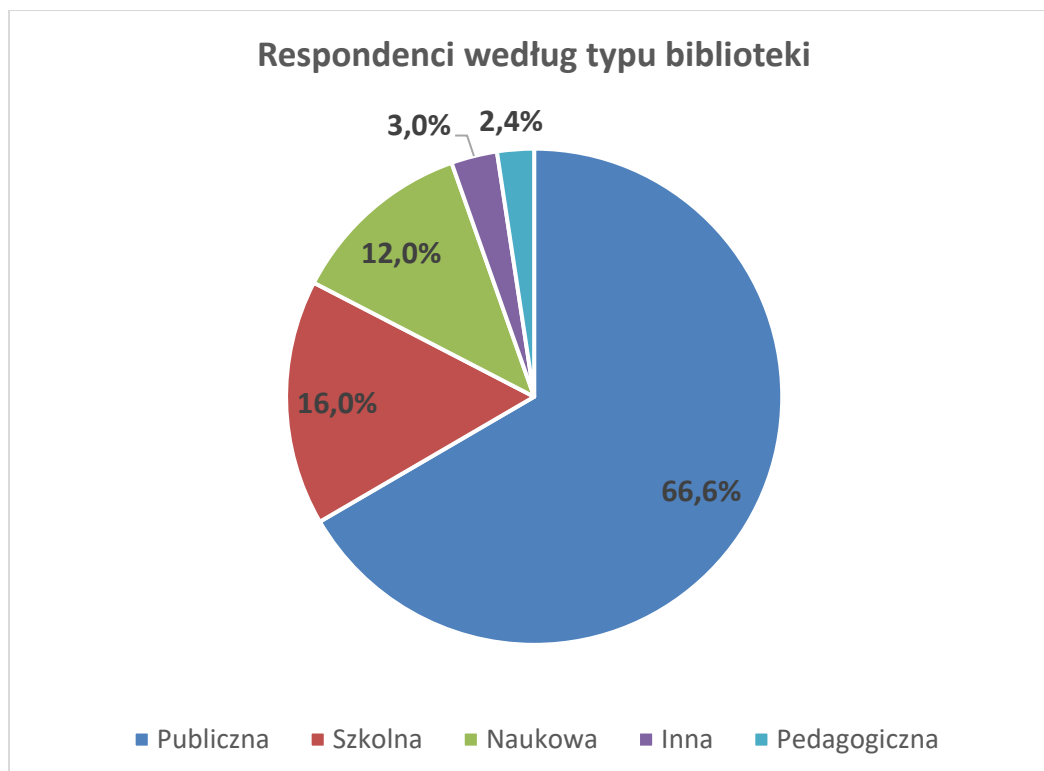
7. Krytyka elit i ogólnikowych haseł:

Respondenci wyrażają krytyczne stanowisko wobec ogólnikowych haseł i sugerują, że mogą one kryć niejasne intencje elit.

8. Inne sugestie:

Wyrażane były również inne sugestie, takie jak wzbogacanie księgozbioru biblioteki, koncentracja na ratowaniu czytelnictwa, czy też angażowanie się w działania na rzecz lokalnego środowiska.

W metryczce zapytano respondentów, jaką bibliotekę reprezentują:

Podsumowanie wyników badania sondażowego:

Znajomość Celów Zrównoważonego Rozwoju:

Wyniki badania wskazują na zróżnicowany poziom znajomości celów zrównoważonego rozwoju wśród badanych bibliotekarzy. Respondenci z bibliotek naukowych i pedagogicznych mają większe rozeznanie problemów i wiedzę związaną z CZR, podczas gdy badani bibliotekarze z bibliotek szkolnych i publicznych rzadziej odwołują się do znajomości celów i stosowania ich założeń w praktyce. W kategorii "inne" odpowiedzi są bardziej zróżnicowane. W podsumowaniu wyników sondażu należy stwierdzić, iż istnieje potrzeba dalszej edukacji w zakresie Celów Zrównoważonego Rozwoju, upowszechniania dobrych praktyk, nawiązywania do działań prowadzonych w bibliotekach w innych krajach, by pobudzić zainteresowanie tym obszarem aktywności, zainicjować współpracę z różnymi instytucjami, organizacjami i lokalnymi samorządami.

Wskazane cele rozwoju ważne dla bibliotek:

Najważniejszym celem rozwoju, który uzyskał wśród badanych 82,9% wskazań jest „Wysokiej jakości edukacja”. Kolejne cele w rankingu to „Pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, silne i odpowiedzialne instytucje”, „Bezpieczne miasta i osiedla” oraz „Osiągnięcie równości płci i wzmocnienie praw kobiet i dziewcząt”. Cele te są kluczowe dla bibliotekarzy, którzy widzą je jako ważne obszary do włączenia w działania bibliotek.

Uwzględnienie CZR w strategiach bibliotek:

Wyniki wskazują na ograniczoną wiedzę bibliotekarzy w zakresie tego, czy cele zrównoważonego rozwoju są uwzględnione w strategiach ich miejscowości. Taka sytuacja może wynikać np. z braku zainteresowania tym problemem, braku współpracy z samorządami. Istnieje zatem potrzeba większej informacji i wsparcia w tym zakresie, nawiązania współpracy z lokalnymi samorządami, szczególnie w środowiskach bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych.

Włączenie celów rozwoju w działania bibliotek:

Respondenci wskazują na różnorodne formy aktywności, w które biblioteki mogłyby włączyć cele rozwoju, takie jak organizacja wykładów z ekspertami, prowadzenie warsztatów, wspólne projekty z mieszkańcami, ekologiczne rozwiązania w budynku biblioteki, komunikacja w języku celów rozwoju w materiałach promocyjnych, itp.

Wsparcie dla bibliotekarzy:

Większość respondentów zgłasza potrzebę wsparcia bibliotekarzy w zakresie edukacyjnym i szkoleniowym, takich jak materiały informacyjne, webinaria i szkolenia, przykłady dobrych praktyk. Istnieje również zapotrzebowanie na sieci społecznościowe, które umożliwiają wymianę doświadczeń i wsparcie w działaniach na rzecz celów rozwoju.

Wnioski:

Wniosek nasuwający się po analizie pytania pierwszego, dotyczący znajomości CZR wśród bibliotekarzy, wskazuje na potrzebę edukacji w zakresie wiedzy, szczególnie w bibliotekach publicznych i szkolnych. Wziąwszy pod uwagę zadania realizowane przez te biblioteki i obsługiwane przez nie środowiska należy zwrócić szczególną uwagę na rozbudowaną promocję kampanii oraz przeprowadzenie cyklu szkoleń.

Znajomość celów i ich włączenie w działania bibliotek jest zróżnicowana w zależności od typu biblioteki. Biblioteki powinny skupić się na organizowaniu wydarzeń edukacyjnych, szkoleń i warsztatów oraz wdrażaniu konkretnych działań zgodnych z celami rozwoju. W przygotowaniu bibliotekarzy do tych działań o charakterze edukacyjnym i eksperckim współpracę oferuje Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, które może zapewnić nie tylko wsparcie merytoryczne, eksperckie ale zainicjowanie ogólnopolskich kampanii skierowanych do bibliotek, np. Tydzień Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Wsparcie finansowe organizatorów bibliotek oraz umożliwienie wymiany doświadczeń między bibliotekarzami może znacznie poprawić efektywność i zaangażowanie bibliotek w osiąganie Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Kwestią otwartą pozostaje pytanie czy odpowiedzi dotyczące niskiego poziomu uwzględnienia celów zrównoważonego rozwoju w strategiach miast/miejscowości, nie wynikają z braku wiedzy respondentów na ten temat. Wydaje się, że zaangażowanie samorządów w realizację celów jest możliwe do stwierdzenia poprzez odbiór działań/uczestnictwo w konkretnych działaniach, reklamę w przestrzeni publicznej, promocję konkretnych inicjatyw.